

Poikkeamislupa- ja rakennuslupahakemukset Salo-Ylikosken tuulivoimapuistolle

1 Tausta

OX2 (hankeyhtiö Salo-Ylikoski Wind Oy) suunnittelee Salo-Ylikosken tuulivoimahanketta Kauhavalle. Hankkeelle on laadittu osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 14.1.2021. Osayleiskaava käsittää 7 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 217 metriä. Hankkeella on Kauhavan kaupungin 30.6.2022 myöntämät rakennusluvut (lainvoima 16.7.2022) seitsemälle (7) 220 m tuulivoimalalle.

Tuulivoimalatekniikan kehitys on ollut viime vuosina erittäin nopeaa, minkä vuoksi rakennuslupien myöntämisen jälkeen hankkeelle on tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA), koska suunnitellun tuulipuiston kokonaisteho nykyaikaisilla tuulivoimaloilla ylittää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen rajan (45 MW). YVA:n yhteydessä tutkittiin myös toteutusvaihtoehto, jossa rakennettaisiin 240 m korkuiset voimat osayleiskaavan mukaisille tuulivoimaloiden alueille.

YVA-prosessin tulosten pohjalta hankesuunnitelmaa on päivitetty ja olemme nähneet tarkoituksenmukaiseksi hakea hankkeelle poikkeamislupia osayleiskaavasta sekä tämän mukaisia rakennuslupia. Poikkeaminen mahdollistaisi hankealueen paremman hyödyntämisen osayleiskaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen, eli tuulivoimapuiston toteuttamiseen.

Salo-Ylikoski Wind Oy toteaa selvyuden vuoksi vielä, että tämän hakemuksen tarkoituksena ei ole puuttua 30.6.2022 myönnettyjen rakennuslupapäätösten (§ 94-100, 22-0072-R – 22-0078-R) voimassa oloon. Näin ollen Salo-Ylikoski Wind Oy pyytää pysyttämään mainitut päätökset voimassa, kunnes tämän hakemuksen mukaiset poikkeamis- ja rakennusluvut saavat lainvoiman.

2 Poikkeaminen osayleiskaavasta

Tuulivoimapuiston toteuttamista varten on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 77a §:n mukainen Salo-Ylikosken tuulipuiston oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Yleiskaavan mukaan siinä osoitetuille tuulivoimaloiden alueille voidaan sijoittaa yhteensä enintään 7 tuulivoimalaa ja niiden vaatima rakennusoikeus. Lisäksi osayleiskaavassa on määritetty muun muassa, että voimaloiden kokonaiskorkeus voi olla enintään 217 metriä. Tuulivoimaloiden rakenteiden tulee sijoittua kokonaisuudessaan tv-alueen sisäpuolelle. Tuulivoimaloiden nosto- ja kokoonpanoalueita voidaan sijoittaa myös tv-alueen ulkopuolelle.

Koska usealta tuulivoimaloiden laitevalmistajalta on tullut markkinoille uusia, kokonaiskorkeudellaan ja roottoriltaan suurempia sekä sähköntuotannon kannalta tehokkaampia tuulivoimalamalleja, Salo-Ylikoski Wind Oy on harkinnut tarkoituksenmukaiseksi päivittää aluetta koskevaa suunnitelmaa perustuen tällä hetkellä käytettävissä oleviin voimalatyyppeihin ja niiden soveltuvuuteen alueelle. Poikkeaminen mahdollistaisi paremmin alueen hyödyntämisen osayleiskaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen eli tuulivoimatuotantoon.

Salo-Ylikoski Wind Oy hakee Kauhavan kaupungilta MRL:n 23 luvun mukaista poikkeamislupaa

- kaikkien tuulivoimaloiden enimmäiskorkeuden (maanpinnan tasosta) nostamiseksi 217 metristä 240 metriin
- tuulivoimalan SAL.1060 (kaavan voimala 6) osalta haettavalla roottorin maksimikoolla (180 m) pyyhkäisyalan ulottumisesta tv-alueen ulkopuolelle n. 11 metrillä tv-alueen itälaidalla. Voimaloiden tornit ja muut kiinteät rakenteet perustuksineen sijaitsevat kuitenkin edelleen tv-alueen sisäpuolella.

3 Poikkeamisen perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 171 §:n 1 momentin mukaan kunta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää poikkeamisen MRL:ssä säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Salo-Ylikosken tuulivoimahankkeen osalta poikkeamiseen osayleiskaavasta 7 voimalan kokonaiskorkeuden korottamiseksi sekä yhden voimalan roottorin pyyhkäisyalan ulottamiseksi tv-alueiden ulkopuolelle on osoitettu erityinen maankäytöllinen syy. Salo-Ylikosken tuulivoimaosayleiskaavan laadinnan jälkeen tuulivoimatekniikka on kehittynyt ja markkinoille on tullut tehokkaampia tuulivoimalamalleja. Tehokkaampien voimaloiden salliminen parantaa merkittävästi Salo-Ylikosken tuulivoimahankkeen toteutettavuutta ympäristövaikutuksia merkittävästi kasvattamatta.

MRL 171 §:n 2 momentin mukaan poikkeamista ei saa myöntää, jos se 1) aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; 2) vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; 3) vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai 4) johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Salo-Ylikoski Wind Oy:n näkemyksen mukaan poikkeaminen ei ole ristiriidassa MRL 171 §:n 2 momentin kanssa, koska

1. Poikkeamisen myöntäminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Tuulivoimalat rakennetaan Salo-Ylikosken tuulivoimapuiston osayleiskaavassa osoitetuille alueille siten, että tuulivoimaloiden tornit ja muut kiinteät rakenteet perustuksineen sijaitsevat tv-alueiden sisäpuolella, eikä voimaloiden kokonaiskorkeutta koskevista määräyksistä poikkeamista voida näissä olosuhteissa pitää kaavoitusta haittaavana poikkeamana. Ottaen huomioon, että Salo-Ylikosken alue on osoitettu oikeusvaikutteisessa tuulivoimaosayleiskaavassa tuulivoimarakentamiseen ja -käyttöön, poikkeamisluvan myöntämättä jättämisen voisi sen sijaan katsoa aiheuttavan haittaa alueella voimassa olevan kaavoituksen ja Kauhavan kaupungin tavoitteiden toteuttamiselle.
2. Poikkeamisella ei myöskään ole vaikutusta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamiseen, koska luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet on otettu huomioon jo voimaloiden sijoittelusta kaavoituksen yhteydessä päätettäessä, ja poikkeamis- ja rakennuslupien mukaiset voimalat myös sijaitsevat osayleiskaavan mukaisilla tv-alueilla (lukuun ottamatta voimalan 6 kohdalla haettua roottorin vähäistä tv-alueen ylitystä). Hakemuksen mukaisen voimaloiden korotuksen (217 m → 240 m) vaikutukset on tutkittu Salo-Ylikosken YVA:n vaihtoehdossa VE1. Ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella tutkittujen vaihtoehtojen (VE0+ ja VE1) vaikutukset eivät merkittävästi eroa kaavassa tutkitusta ja hyväksytystä vaihtoehdosta (VE0). YVA-selostuksen mukaan kaikki tutkitut

vaihtoehdot ovat ympäristövaikutusten osalta toteuttamiskelpoisia.

3. Poikkeamisen myöntäminen ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista, koska Salo-Ylikosken tuulivoimaosayleiskaavan alueella ei sijaitse suojeltuja tai suojeltavaksi ehdotettuja rakennettuja ympäristöjä.
4. Salo-Ylikosken tuulivoimapuiston kaavamääräyksistä poikkeamisen ei voida katsoa johtavan vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttavan merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Tuulivoimahankkeiden yhteydessä merkittävillä haitallisilla ympäristö- ja muilla vaikutuksilla tarkoitetaan vakiintuneesti melu- ja välkevaikutuksia.

Puolustusvoimat on 28.11.2023 antamassaan lausunnossa puoltanut poikkeamisen mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista. Traficom on myöntänyt lentoesteluvat 28.12.2023 poikkeamishakemuksen mukaisille 7 tuulivoimalalle.

Salo-Ylikosken YVA-prosessi johtopäätöksineen on antanut lisää tietoa hankkeen yksityiskohtaisempaan suunnitteluun sekä hanketta koskevaan päätöksentekoon. Hanketta koskeviin lupapäätöksiin on YVA-lain 25 §:n mukaan sisällytettävä YVA-yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ja päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupaviranomaisen on myös varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupaa käsiteltäessä. Tarvittaessa vaikutusten arviointia on täydennettävä.

Salo-Ylikoski Wind Oy on ottanut YVA:n tulokset sekä yhteysviranomaisen perustellun päätelmän huomioon hakemuksen valmistelussa. Poikkeamisen edellytykset sekä perustellun päätelmän huomioiminen on kuvattu tarkemmin tämän hakemuksen liitteissä 1 ja 2. Poikkeamisella ei arvioida olevan lainvoimaisessa kaavassa arviotuihin muihin vaikutustyypppeihin tai laadittuihin arviointeihin merkittäviä muutoksia.

4 Poikkeamisen vaikutustenarviointi

Osayleiskaavan mukaisen toteutusvaihtoehdon vaikutuksia on selvitetty kaavoituksen aikana sekä sittemmin YVA:ssa YVA-lain (252/2017) ja -asetuksen edellyttämässä laajuudessa. YVA:n keskeiset tulokset ja hakemuksen mukaisen vaihtoehdon vertailu muihin vaihtoehtoihin on koottu hakemuksen liitteenä toimitettuun vertailuraporttiin (liite 1). Vaikutusarviovertailussa huomioidaan Salo-Ylikosken hankkeen eri vaiheissa laaditut melu- ja välkevaikutukset, näkemäaluevaikutukset, maisemavaikutukset, havainnekuvat, linnustovaikutukset sekä vaikutukset muuhun huomionarvoiseen eläimistöön. Yhteenvetona poikkeamisen vaikutukset eivät kaikkien vaikutusmekanismien osalta oleellisesti eroa osayleiskaavan mukaisen rakentamisen vaikutuksista.

YVA:n perustellussa päätelmässä on nostettu esiin mahdolliset hankkeen jatkosuunnittelussa huomioitavat asiat. Liitteen 2 huomioimisraportissa on esitetty, miten Salo-Ylikoski Wind Oy on huomioinut perustellun päätelmän keskeiset huomiot tämän hakemuksen yhteydessä.

Vaikutusarviointien perusteella poikkeaminen ei merkittävästi muuta Salo-Ylikosken hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia verrattuna osayleiskaavan mukaiseen hankesuunnitelmaan.

YVA-selvitysten lisäksi poikkeamislupa- ja rakennuslupahakemusten yhteydessä on laadittu vielä erikseen uudet melu- ja välkeselvitykset (liitteet 3 ja 4) rakennuslupahakemuksien mukaisilla

dimensioilla (240 kokonaiskorkeus / 180 m roottorin maksimikoko). Tulosten perusteella meluvaikutukset alueen asuin- ja lomarakennusten kohdilla jäävät alle Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaisen 40 dB:n ohjearvon. Myös matalataajuisen melun tasot pysyvät meluselvityksen mukaan kaikkien rakennusten kohdalla Asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisten enimmäisarvojen alapuolella.

Välkevaikutusten osalta Salo-Ylikoski Wind Oy toteaa, että Suomessa ei ole lainsäädännöllisiä maksimivälkkeen raja-arvoja, vaan yleisenä ohjearvona käytetään joko Ruotsin (enintään 8 tuntia vuodessa ja 30 minuuttia päivässä) tai Tanskan (enintään 10 tuntia vuodessa) välkkeen raja-arvoja. Välkelaskennan (liite 3) tulosten mukaan kaikki ympäristön asuin- ja lomarakennukset jäävät 8 h/a välkealueen ulkopuolelle.

Vaikutusarviointien perusteella poikkeaminen ei merkittävästi muuta Salo-Ylikosken hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia verrattuna osayleiskaavan mukaiseen hankesuunnitelmaan.

5 Rakennuslupahakemukset

Salo-Ylikosken tuulivoimaloiden korottamisesta johtuen Salo-Ylikoski Wind Oy pyytää Kauhavan kaupungin rakennusvalvonnalta poikkeamislupien mukaisia rakennuslupia 7 tuulivoimalalle vastaamaan uutta voimalatyyppiä, joka on kokonaiskorkeudeltaan enintään 240 metriä. Voimaloiden sijaintikoordinaatit on esitetty rakennuslupahakemusten liitteinä olevista asemapiirroksissa.

Lopullista rakennettavaa voimamallia ei ole valittu, koska markkinoilla olevat voimalaitosmallit vaihtuvat vuosittain. Hakemuksen kohteena olevien voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 240 metriä ja roottorin halkaisija enintään 180 metriä. Voimalan arvioitu teho on 6-10 megawattia.

Melumallinnus (liite 4) on tehty käyttäen Vestas V172-7.2MW 50/60Hz -voimalaa, jonka suurin äänitehotaso (LWA) on 106,9 dB tuulen nopeuden ollessa ≥ 9 m/s napakorkeudella. Äänitehotaso ei sisällä laitosten valmistajan ilmoittamaa epävarmuuskorjausta, vaan melupäästöön on lisätty +2 dB:n mukainen epävarmuuskorjaus, jolloin se vastaa mallinnusohjeen 2/2014 vaatimuksen mukaista äänitehotason takuuarvoa (LWAd, declared value). Äänitehotaso on ilmoitettu 1/3 – oktaavikaistoittain taajuusväleillä 6,3–16 000 Hz tuulen nopeuden arvoille 3-15 m/s. Salo-Ylikoski Wind Oy:n toiveesta melupäästöön on lisätty melupäästöön myös ylimääräinen +1 dB korjaus, jolloin mallinnuksessa huomioitu epävarmuuskorjaus on yhteensä 3 dB. Mallinnuksella on pyritty arvioimaan melun enimmäisvaikutusta. Tulosten mukaan lähialueen asutukselle ei aiheudu Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaisten tuulivoimaloiden ulkomelutasojen eikä Asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisia matalataajuisen melutasojen ohjearvojen ylityksiä. Välkeselvitys (liite 3) on tehty suurimmalla 180 metrin roottorin halkaisijalla, millä on pyritty arvioimaan myös välkkeen enimmäisvaikutusta.

Mikäli voimalamalli olennaisesti tarkentuu, Salo-Ylikoski Wind Oy toimittaa MRL 134 § 2 mom mukaiseen käsittelyyn päivitettyt melu- ja välkemallinnukset ja varmistaa, ettei lähialueen asutukselle aiheudu Valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaisten tuulivoimaloiden ulkomelutasojen eikä Asumisterveysasetuksen 545/2015 mukaisia matalataajuisen melutasojen ohjearvojen ylityksiä. Lopullisen voimalamallin valinnan jälkeen myös tuulivoimalaa koskevat piirustukset toimitetaan MRL:n 134 § 2 momentissa tarkoitettulla tavalla hyväksyttäväksi ennen rakennustyön aloittamista.

Hankealueella on tehty pohjatutkimukset kevään 2023 aikana ja rakennuslupia varten on tehty alustava perustamistapalausunto, joka on hakemusten liitteenä.

Salo-Ylikoski Wind Oy pyytää Kauhavan kaupunkia myöntämään rakennusluvut mahdollisimman pian poikkeamislupien myöntämisen jälkeen ilman, että odotetaan poikkeamislupien lainvoimaistumista.

Lisätiedot:

Valtteri Paunonen, projektipäällikkö
Salo-Ylikoski Wind Oy
+358 40 755 2186
valtteri.paunonen@ox2.com

Liitteet

- Liite 1 Kauhavan Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta annetun perustellun päätelmän huomiointi (Ramboll, 6.3.2024)
- Liite 2 Kauhavan Salo-Ylikosken tuulivoimapuisto, poikkeamisen vaikutukset (Ramboll, 6.3.2024).
- Liite 3 Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, Kauhava, välkemallinnus (Ramboll, 13.2.2024)
- Liite 4 Salo-Ylikosken tuulivoimahanke, Kauhava, melumallinnus (Ramboll, 2.2.2024)